

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону
про внесення змін до Закону України
«Про управління об'єктами державної власності»
щодо особливостей ремонту будівель, в яких розміщується
Верховна Рада України та які використовуються нею
(реєстр. № 4898 від 06 липня 2015 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 22 березня 2017 року (протокол № 57) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» щодо особливостей ремонту будівель, в яких розміщується Верховна Рада України та які використовуються нею (реєстр. № 4898 від 06 липня 2016 року), поданий народним депутатом України Рабіновичем В.З. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою прийняття Законопроекту є скорочення видатків державного бюджету за рахунок економії видатків, необхідних на ремонт будівель, в яких розміщується Верховна Рада України та які використовуються нею.

Для досягнення поставленої мети Законопроектом пропонується доповнити Закон України «Про управління об'єктами державної власності» статтею 11-5 такого змісту:

«Стаття 11-5. Особливості ремонту будівель, в яких розміщується Верховна Рада України та які використовуються нею

Ремонт будівель, в яких розміщується Верховна Рада України та які використовуються нею, здійснюється виключно за власні кошти народних депутатів України.

Народні депутати України зобов'язані за власні кошти забезпечувати технічне обслуговування та у разі необхідності проведення поточного і капітального ремонту об'єктів, а також нести фінансові та інші зобов'язання щодо реконструкції, реставрації, поточного і капітального ремонтів, технічного переоснащення будівель, в яких розміщується Верховна Рада України та які використовуються нею».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Як зазначив Конституційний Суд України у пункті 3 мотивувальної частини Рішення від 10 травня 2000 року № 8-рп/2000 народні депутати України представляють Український народ у Верховній Раді України - єдиному органі законодавчої влади в Україні (стаття 75, частина перша статті 76 Конституції України). Вони мають спеціальний правовий статус (пункт 21 частини першої статті 92 Конституції України), а їх повноваження визначаються Конституцією та законами України (частина четверта статті 76 Конституції України).

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 92 Конституції України виключно законами України встановлюються Державний бюджет України і бюджетна система України.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Відповідно до частини другої статті 95 Конституції України будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків визначаються виключно законом про Державний бюджет України.

Також необхідно зазначити, що відповідно до статті 170 Цивільного кодексу України (далі - ЦК України) держава набуває і здійснює цивільні права та обов'язки через органи державної влади у межах їхньої компетенції, встановленої законом.

За приписом статті 326 ЦК України у державній власності є майно, у тому числі грошові кошти, яке належить державі Україна.

Статтею 322 ЦК України встановлено, що власник зобов'язаний утримувати майно, що йому належить, якщо інше не встановлено договором або законом.

Згідно із частинами другою та третьою статті 326 ЦК України від імені та в інтересах держави Україна право власності здійснюють відповідно органи державної влади. Управління майном, що є у державній власності, здійснюється державними органами, а у випадках, передбачених законом, може здійснюватися іншими суб'єктами.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» (далі – Закон) управління об'єктами державної власності – це здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

Об'єктом управління державної власності є, зокрема, державне майно, що забезпечує діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України (абзац шостий частини першої статті 3 Закону).

Статтею 4 Закону наведено перелік суб'єктів управління об'єктами державної власності. Так, встановлено, що суб'єктами управління державної власності, зокрема, є органи, що забезпечують діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

При цьому органи державної влади здійснюють свою діяльність виключно за рахунок бюджетного фінансування (крім випадків, визначених цим Законом) у межах, передбачених Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Кошти на фінансування органу державної влади передбачаються у Державному бюджеті України окремим рядком (частини перша та друга статті 2 Закону України «Про джерела фінансування органів державної влади»).

Правові засади функціонування бюджетної системи України визначаються Бюджетним кодексом України (далі – Кодекс).

Відповідно до пункту 1 статті 2 Кодексу бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Згідно зі статтею 87 Кодексу видатки, зокрема, на законодавчу владу, виконавчу владу та Президента України належать до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України.

У Рішенні 27 листопада 2008 року № 26-рп/2008 у справі про збалансованість бюджету Конституційний Суд України зазначив, що закон про Державний бюджет України як правовий акт, що має особливий предмет регулювання (визначення доходів та видатків на загальносуспільні потреби), створює належні умови для реалізації законів України, інших нормативно-правових актів, ухвалених до його прийняття, які передбачають фінансові зобов'язання держави перед громадянами і територіальними громадами. Саме у виконанні цих зобов'язань утверджується сутність держави як соціальної і правової. Відповідно до статей 1, 3 Конституції України та принципів бюджетної системи держава не може довільно відмовлятися від взятих на себе фінансових зобов'язань, передбачених законами, іншими нормативно-

правовими актами, а повинна діяти ефективно і відповідально в межах чинного бюджетного законодавства. Зі змісту частини другої статті 95 Конституції України, якою встановлюється, що виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків, впливає, що вони не можуть визначатися іншими нормативно-правовими актами (підпункт 3.3 пункту 3 мотивувальної частини).

У пункті 4 мотивувальної частини Рішення від 3 жовтня 2001 року № 12-рп/2001 (справа про відшкодування шкоди державою) Конституційний Суд України, аналізуючи структуру бюджетних видатків, зазначив, що «економічна структура даних видатків - це видатки на оплату праці, нарахування на заробітну плату, придбання предметів постачання і матеріалів, видатки на відрядження, оплату послуг з утримання приміщень і обслуговування установ та організацій тощо. До цих видатків бюджету належать і капітальні видатки - придбання основного капіталу, капітальне будівництво, капітальний ремонт».

Отже, запропоновані Законопроектом зміни не узгоджуються з конституційними принципами побудови бюджетної системи держави, із нормами Цивільного та Бюджетного кодексів України, законів України «Про управління об'єктами державної власності», «Про джерела фінансування органів державної влади», правовими позиціями Конституційного Суду України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» щодо особливостей ремонту будівель, в яких розміщується Верховна Рада України та які використовуються нею (реєстр. № 4898 від 06 липня 2016 року), поданий народним депутатом України Рабіновичем В.З., суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ